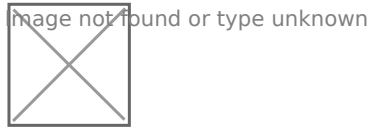

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής ΙΑ΄ Λουκά

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Κυριακή ΙΑ΄ Λουκά (Των Προπατόρων) Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Λουκ. ιδ΄ 16 - 24 (17-12-2023)

Πρωτότυπο Κείμενο

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλούς· καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἑτοιμὰ ἐστὶ πάντα. Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ρύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου. Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

Νεοελληνικὴ Απόδοση

Εἶπε ὁ Κύριος «Ένας ἄνθρωπος ετοίμασε μεγάλο δείπνο καὶ κάλεσε πολλούς. Ὃταν ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ δείπνου, ἐστειλε τὸ δούλο του νὰ πει στους καλεσμένους: ελάτε, ὅλα εἶναι πια ἑτοιμα. Τότε ἀρχισαν ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλο νὰ βρίσκουν δικαιολογίες: Ὁ πρῶτος τοῦ εἶπε: ἔχω αγοράσει ἕνα χωράφι καὶ πρέπει νὰ πάω νὰ το δω· σε παρακαλῶ, θεώρησέ με δικαιολογημένον. Ἄλλος τοῦ εἶπε: ἔχω αγοράσει πέντε ζευγάρια βόδια καὶ πάω νὰ τα δοκιμάσω· σε παρακαλῶ, δικαιολόγησέ με. Κι

ένας άλλος του είπε: είμαι νιόπαντρος και γι' αυτό δεν μπορώ να έρθω. Γύρισε ο δούλος εκείνος και τα είπε αυτά στον κύριό του. Τότε ο οικοδεσπότης οργισμένος είπε στο δούλο του: πήγαινε γρήγορα στις πλατείες και στους δρόμους της πόλης και φέρε μέσα τους φτωχούς, τους ανάπηρους, τους κουτσούς και τους τυφλούς. Όταν γύρισε ο δούλος του είπε: κύριε, αυτό που πρόσταξες έγινε και υπάρχει ακόμη χώρος. Είπε πάλι ο κύριος στο δούλο: πήγαινε έξω από την πόλη στους δρόμους και στα μονοπάτια κι ανάγκασέ τους να έρθουν, για να γεμίσει το σπίτι μου· γιατί σας βεβαιώνω πως κανένας από κείνους που κάλεσα δε θα γευτεί το δείπνο μου. Γιατί, πολλοί είναι οι καλεσμένοι, λίγοι όμως οι εκλεκτοί».

Κυριακή των Προπατόρων

Η σημερινή Κυριακή μαζί με την επόμενη Κυριακή, μας τοποθετούν στην τελική ευθεία της υποδοχής της μεγάλης εορτής των Χριστουγέννων. Πλησιάζοντας την «Μητρόπολη των εορτών», η Εκκλησία μας παρουσιάζει σήμερα τους ανθρώπους εκείνους της Παλαιάς Διαθήκης που δέχθηκαν την κλήση του Θεού, για να γίνουν συνεργοί στο μυστήριο της εν Χριστώ σωτηρίας όλων των ανθρώπων. Αν και η Κυριακή είναι αφιερωμένη στους κατά σάρκα προπάτορες του Κυρίου, ωστόσο η ευαγγελική περικοπή που διαβάζεται από το δέκατο τέταρτο κεφάλαιο του Ευαγγελιστή Λουκά αναφέρεται στην παραβολή του μεγάλου δείπνου. Η παραβολή αυτή, μια από τις πλέον σημαντικές παραβολές του Χριστού γιατί θέτει άμεσα τον προβληματισμό περί της βασιλείας του Θεού, η οποία λαμβάνει την πραγμάτωση της στο πρόσωπο του Χριστού και φέρνει τον άνθρωπο ενώπιον της ευθύνης του ν' απαντήσει θετικά ή αρνητικά στην κλήση του Θεού.

Οι «κλητοί» και οι «εκλεκτοί»

Ο Ιησούς Χριστός είναι προσκεκλημένος μαζί με άλλους σε τραπέζι που έκανε πλούσιος Φαρισαίος. Εκεί βρίσκει την ευκαιρία αφενός μεν να διδάξει τους παρόντες Ιουδαίους στο να επικεντρώνουν στην ουσία του νόμου και όχι στην τυπική κατανόησή του με αφορμή θαύμα που πραγματοποίησε ημέρα Σάββατο σ' έναν υδρωπικό. Αφετέρου δε να ελέγξει τον εγωισμό τους μιλώντας για την αρετή της ταπείνωσης αφού έβλεπε με ποιο τρόπο οι καλεσμένοι διάλεγαν τις πρώτες θέσεις στο τραπέζι «των πρωτοκλισιών», αποκλείοντας παράλληλα από αυτά όλους των πτωχούς και καταφρονημένους συνανθρώπους τους. Έκανε μάλιστα τη σύσταση στον οικοδεσπότη να προσφέρει γεύμα στους φτωχούς, ανάπηρους, κουτσούς και τυφλούς, γιατί τότε θα είναι ευτυχής αφού δεν θα μπορέσουν να του ανταποδώσουν. Θα ανταποδοθεί όμως όπως του είπε, στην ανάσταση των νεκρών. Όταν τα άκουσε αυτά κάποιος από τους συνδαιτυμόνες, παρατήρησε: «Μακάριος όποιος πάρει μέρος στο τραπέζι της βασιλείας του Θεού, μαζί με τον

Μεσσία και τους λοιπούς Πατριάρχες του Ισραήλ». Και ο Κύριος του απαντά στην παρατήρηση του αυτή με τη σημερινή παραβολή.

«Ἄνθρωπός τις εποίησε δείπνον μέγα και ἐκάλεσε πολλούς». Ἐνας πλούσιος ἄρχοντας, ετοίμασε μεγάλο δείπνο και κάλεσε μέλη της υψηλής κοινωνίας να τιμήσουν την βασιλική τράπεζα. Αν και καθένas από τους προσκεκλημένους προβάλλει την δική του δικαιολογία και αρνείται την πρόσκληση, ουσιαστικά ὅλοι ενεργούν πανομοιότυπα. Ο ἕνας αγόρασε κάποιο χωράφι και θέλει να πάει να το δει, να χαρεί την αγορά και να απολαύσει την αύξηση της περιουσίας του. Ἄρα δεν ἔχει χρόνο να χάσει και διάθεση να συμμετάσχει σε κάποια κοινή εκδήλωση. Ο δεύτερος «ζεύγη βοῶν ἠγόρασε πέντε» και θέλει να πάει να τα δοκιμάσει, μήπως τον εξαπάτησε ο πωλητής και θιγούν τα οικονομικά του συμφέροντα. Ο τρίτος προβάλλει την δικαιολογία του γάμου του και θεωρεί αδιανόητο να χάσει την προσωπική του χαρά και να μοιραστεί την ευτυχία του με τους ἄλλους. Και οι τρεις καταλήγουν στην ίδια απάντηση: «Ἔχε με παρητημένον».

Η παραβολή ερμηνεύεται μέσα σε εσχατολογικά λεγόμενα πλαίσια, εκείνα δηλαδή που φανερώνουν τη βασιλεία του Θεού. Στο Δείπνο λοιπόν της βασιλείας του ο Κύριος κάλεσε πολλούς. Ὅχι ὅλους σε πρώτη φάση, διότι μέσα στο σχέδιο της οικονομίας του Θεού, πρώτα κλήθηκαν οι Ιουδαῖοι (αυτοί που θεωρούνταν ο εκλεκτός λαός του) και ἔπειτα ὅλοι οι ἄλλοι. Στους πρώτους μάλιστα υπήρξε μία διπλή πρόσκληση: μία αρχική για να προετοιμαστούν και μία τελική για να ανταποκριθούν ὅταν ὅλα θα ἦταν ἑτοιμα. Η αρχική πρόσκληση πραγματοποιήθηκε με τους προφῆτες της Παλαιάς Διαθήκης που κατά καιρούς στέλνονταν από τον Θεό, προκειμένου να κηρύξουν μετάνοια και να προετοιμάσουν το ἔδαφος για τον ερχομό του Μεσσία, ενώ η τελική με τον Ιωάννη τον Πρόδρομο και τον ἴδιο τον Ἰησοῦ Χριστό ο οποίος ακριβώς ἦλθε ως ο Μεσσίας που φανέρωνε στο πρόσωπό του αυτήν την βασιλεία. Το αποτέλεσμα είναι εμφανές μέσα από την παραβολή. Η τελική πρόσκληση βρίσκει απροετοίμαστους τους ἐπίσημους πρώτους προσκεκλημένους, που με εντελώς αθεμελίωτες δικαιολογίες αρνούνται την προσέλευσή τους, φανερώνοντας ὅτι η επιλογή και η προτεραιότητα της ζωής τους είναι οτιδήποτε ἄλλο εκτός από τη βασιλεία του Θεού και το θέλημά του. Αυτό ἄλλωστε ζητάμε καθημερινή στην Κυριακή Προσευχή-Πάτερ ἡμῶν «Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γεννηθήτω το θέλημα σου»

Η απορριπτική στάση στην πρόσκληση του Κυρίου οδηγεί σε διπλή αντίδρασή: από τη μια ο Ἄρχοντας προβάλλει την αρνητική του στάση διαγράφοντας διαπαντός τη συμμετοχή των Ιουδαίων στο τραπέζι της Βασιλείας του, εφόσον θα συνεχίσουν να τηρούν την ἴδια στάση «οὐδέποτε γεύσεταιί μου του Δείπνου», από την ἄλλη επιταχύνει την κλήση στους απλούς και καταφρονημένους Ιουδαίους, ὥστε και

αυτοί να μετάσχουν του Δείπνου όπως και φέρνει σ' αυτό και τους εκτός της πόλεως των Ιουδαίων, δηλαδή όλους τους εθνικούς και ειδωλολάτρες. Κι αυτό φαίνεται να είναι το αρχικό θέλημα του Θεού, διότι ο πόθος του είναι «ίνα γεμισθή ο οίκος του». Με άλλα λόγια στη βασιλεία του Θεού είναι προσκεκλημένοι όλοι οι άνθρωποι, ανεξάρτητα από την κοινωνική τάξη που ανήκουν ή τη φυλή και το έθνος τους. Ο Θεός αγκαλιάζει όλους τους ανθρώπους και η χαρά του είναι ακριβώς η συμμετοχή όλων τους σε αυτό. Αυτό άλλωστε κήρυσσαν έκτοτε και οι απόστολοι, με το χαρακτηριστικό στίχο του Αποστόλου Παύλου στην προς Γαλάτας Επιστολή «ουκ ένι Ιουδαίος ουδέ Έλλην, ουκ ένι δούλος ουδέ ελεύθερος, ουκ ένι άρσεν και θήλυ• πάντες γαρ υμείς εις εστέ εν Χριστώ Ιησού». (Γαλ. γ' 28).

Μέσα από την σημερινή παραβολή εικονίζεται καθαρά την Εκκλησία που εκφράζεται σε αυτό που συνιστά τον πυρήνα της, τη Θεία Ευχαριστία. Κάθε Κυριακή ο Κύριος, μας καλεί στο μεγάλο του δείπνο και εμείς δεν ανταποκρινόμαστε. Περιφρονούμε την μεγάλη τιμή να παρακαθίσουμε στο θεϊκό τραπέζι, επιστρατεύοντας διάφορες δικαιολογίες, όπως οι καλεσμένοι της παραβολής. Ενώ είμαστε κλητοί, δεν θέλουμε να γίνουμε εκλεκτοί.

Η Εκκλησία τοποθέτησε επίτηδες την ευαγγελική περικοπή αυτή λίγες μέρες πριν τα Χριστούγεννα, για να δείξει ότι αν δεν γίνουμε κι εμείς έτοιμοι προς μετοχή στο τραπέζι της Βασιλείας του, τη Θεία Ευχαριστία εν προκειμένω, δεν υπάρχει περίπτωση να εορτάσουμε αληθινά Χριστούγεννα, ως γέννηση του Χριστού στις καρδιές μας. Αυτό συνιστά και το πραγματικό νόημα των Χριστουγέννων. Δεν θα ζήσουμε το νόημα των Χριστουγέννων με το στόλισμα του δένδρου, αν προηγουμένως δεν κοσμήσουμε την ψυχή μας κι αν δεν την ετοιμάσουμε να παρακαθίσει στο μεγάλο δείπνο της Θείας Λειτουργίας. Και όχι μόνο τις ημέρες αυτές, αλλά τακτικά κάθε Κυριακή και σε κάθε εορτή μας καλεί η Εκκλησία στο Μυστήριο της Θείας Λειτουργίας.